

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-R.431.1.7.2017.AK

Warszawa, 03 lipca 2017 r.

**Pani
Stanisława Mika
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Głowaczowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, Oddziału w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Radomiu, przeprowadzili w dniach 24-26 maja 2017 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Głowaczowie.

Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości wypłaty zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzenia kłęskowego w okresie od 17 czerwca 2016 roku do 23 maja 2017 roku.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 8 czerwca 2017 roku, przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Ustalono, że kontrolowaną jednostkę powołano Uchwałą Nr XIII/23/90 Gminnej Rady Narodowej w Głowaczowie z dnia 10 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jednostka posiada Statut oraz Regulamin Organizacyjny.

W okresie objętym kontrolą działała Pani na podstawie upoważnienia Wójta Gminy z dnia 2 stycznia 2012 roku m.in. do prowadzenia postępowań oraz do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do

właściwości gminy. Nie skorzystano z możliwości wskazanej w art. 110 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej, tj. upoważnienia na wniosek kierownika innej osoby do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Zespół kontrolny dokonał analizy akt osobowych wszystkich pracowników socjalnych oraz kierownika Ośrodka. Zgodnie art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada Pani kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku. W kontrolowanym okresie w ośrodku zatrudnionych było w przeliczeniu na pełne etaty 3 pracowników socjalnych oraz aspirant pracy socjalnej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 107 ustawy o pomocy społecznej wywiady środowiskowe, jak i praca socjalna należą do kompetencji pracownika socjalnego, natomiast inni pracownicy nie posiadają w tym zakresie stosownych uprawnień.

Dwóch zatrudnionych pracowników (na stanowiskach: specjalista pracy socjalnej i starszy pracownik socjalny) posiada odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach oraz uprawnienia do wykonywania zawodu. Natomiast osoba zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego nie posiada kwalifikacji zgodnych z przepisami określonymi w art. 116 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Pomimo ukończenia studiów na kierunku pedagogika w specjalności pedagogika socjalna z resocjalizacją (studia zawodowe licencjackie ukończyła w lutym 2011 r.) nie kwalifikuje się również do wykonywania zawodu pracownika socjalnego w ramach zachowania praw nabytych, o których mowa w: art. 116 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a, art. 156 ust. 1, 1a, 3, 3a, 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 5 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 48 poz. 320). W związku z powyższym osoba ta nie może pracować na stanowisku pracownika socjalnego.

Liczba mieszkańców na dzień kontroli wynosiła 7 273 osoby, zatem na jednego zatrudnionego pracownika socjalnego przypadało ok. 2 424 mieszkańców i ok. 57 środowisk objętych pracą socjalną. W ośrodku pracuje dwóch pracowników socjalnych posiadających zgodne z przepisami wykształcenie. Na jednego pracownika socjalnego z prawidłowym wykształceniem przypada ok. 3 636 mieszkańców i ok. 85 środowisk objętych pomocą. Tym samym Ośrodek nie spełnia wymogów określonych w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ponadto, w kontrolowanej jednostce nie zatrudniono głównego księgowego, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.) i który odpowiadałby za jej prawidłową gospodarkę finansową.

W trakcie kontroli ustalono, że Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Głowaczowie prowadził postępowania w zakresie udzielania pomocy osobom i rodzinom poszkodowanym

w wyniku zdarzenia klęskowego (burze i huragany) mającego miejsce w dniu 17 czerwca 2016 roku w oparciu o zapisy art. 40 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Dokonał wypłat świadczeń na kwotę 12 632,50 zł dla 3 osób/rodzin poszkodowanych. Kwota przyznanych i wypłaconych świadczeń kształtowała się na poziomie od 2 500,00 zł do 6 000,00 zł i była uzależniona od stopnia poniesionej szkody. W trakcie czynności kontrolnych zespół inspektorów stwierdził, że kwoty udzielanych świadczeń były pomniejszane o przyznane odszkodowania z firm ubezpieczeniowych.

Z analizy zebranej dokumentacji wynika, że wnioski złożone przez mieszkańców o udzielenie pomocy dla osób i rodzin, które poniosły straty w budynkach mieszkalnych w wyniku zdarzenia klęskowego na terenie Gminy Głowaczów do 6 tys. zł były uzasadnione i miały bezpośredni związek ze zdarzeniem losowym (wichura, nawalne deszcze), które wystąpiło w dniu 17 czerwca 2016 roku. Przyznanie pomocy było poprzedzone sporządzeniem protokołu z oględzin przeprowadzonych przez *Komisję ds. zakresu i wysokości szkód powstałych w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Głowaczów, w których w dniu 17 czerwca 2016 roku wystąpiły szkody spowodowane zdarzeniem noszącym znamię klęski żywiołowej* powołaną Zarządzeniem Nr 25.2016 Wójta Gminy Głowaczów z dnia 21 czerwca 2016 roku. W skład Komisji weszło 2 pracowników Urzędu Gminy w Głowaczowie, rzeczoznawca majątkowy oraz pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Głowaczowie (prowadzący wszystkie postępowania).

Komisja przeprowadziła wizję lokalną w terenie i oszacowała straty powstałe w wyniku zdarzenia. Ustalono, iż ogółem rozpoznano i oszacowano 10 wniosków, z czego 3 zakończone były przyznaniem pomocy, 3 - decyzjami odmownymi (odszkodowania z firm ubezpieczeniowych przekraczały oszacowane przez komisję szkody), zaś w 1 przypadku postępowanie zostało umorzone ze względu na złożone oświadczenie dotyczące rezygnacji z pomocy. W przypadku 3 protokołów, zgodnie z Pani wyjaśnieniem *„(...) nie wszczęto postępowania dla 3 rodzin z uwagi na fakt, iż w przypadku 2 rodzin szkody były niskie, a w przypadku 1 rodziny właścicielka zamieszkiwała na terenie innej gminy i złożyła oświadczenie, iż nie wyraża zgody aby ojciec zamieszkujący w tym domu otrzymał pomoc, powstałą szkodę pokryje z własnych funduszy (...)”*.

Podstawą przyznawania świadczenia w formie zasiłku celowego zgodnie z przepisem art. 40 ust. 2 i 3 był wniosek osoby lub rodziny poszkodowanej, rodzinny wywiad środowiskowy część VII tj.: *„Dotyczący osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego”*, stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 712) obowiązującego w trakcie trwania

postępowania oraz decyzja administracyjna rozstrzygająca, co do istoty sprawy.

Na podstawie analizy akt spraw poddanych kontroli stwierdzono, że postępowanie jednostki było zgodne z zapisami art. 63 § 1 Kpa (Dz. U. z 2017r. poz. 1257) i art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Wywiady środowiskowe zawierały ustalenia pracownika socjalnego dotyczące rozmiaru szkód i strat poniesionych w wyniku zdarzenia klęskowego, a także ustalenia w zakresie sytuacji materialnej osób poszkodowanych. Do wywiadu dołączone były niezbędne dokumenty, oświadczenia, w tym oświadczenia o stanie majątkowym, protokół komisji do spraw szacowania szkód, dokumentacja fotograficzna poniesionych szkód, akt notarialny lub inny dokument potwierdzający własność budynków mieszkalnych. Plan pomocy zatwierdzony był przez Panią jako kierownika jednostki kontrolowanej.

Decyzje przyznające świadczenia zostały przyznane po upływie miesiąca od dnia złożenia wniosku. We wszystkich sprawach poddanych kontroli znajdowały się zawiadomienia o przedłużeniu postępowania. Organ w myśl art. 36 Kpa zawiadomił strony o niezłatwieniu sprawy w terminie, lecz nie wskazał konkretnego terminu ostatecznego załatwienia sprawy, o czym mowa w art. 36 § 1 Kpa.

Ponadto, strony były pisemnie informowane o zakończeniu postępowania przed jego faktycznym zakończeniem, tj. przed wydaniem decyzji i jej rozliczeniem oraz w 2 przypadkach przed zatwierdzeniem planu pomocy, co mogło wprowadzać w błąd klientów. Należałoby uściślić treść powyższych zawiadomień, gdyż w dacie ich wydania zakończone zostało jedynie postępowanie wyjaśniające zgodnie z art. 10 § 1 Kpa.

W odniesieniu do decyzji administracyjnych wydawanych przez jednostkę kontrolowaną w przedmiocie objętym kontrolą stwierdzono, że wydawane były zgodnie z przepisem art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Jak ustalono, w trakcie prowadzonego postępowania decyzje administracyjne z zakresu objętego kontrolą były podpisywane przez Panią stosownie z posiadanym upoważnieniem do ich wydawania. Doręczane stronie były zgodnie z przepisem art. 39 oraz art. 46 § 1 Kpa. Zawierały prawidłowe oznaczenie organu administracji publicznej, oznaczenie strony, pouczenie, a także miały nadany rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 108 Kpa. Uzasadnienie decyzji uwzględniało wymogi określone w art. 107 § 3 Kpa. We wszystkich decyzjach zobowiązywano strony do przedłożenia faktur w terminie 14 dni od otrzymania decyzji. Nie wskazano jednakże stronom konkretnego terminu wypłaty świadczenia, co jest niezgodne z wytycznymi przekazanymi gminie pismem z dnia 1 sierpnia 2016 roku.

W aktach spraw stwierdzono faktury potwierdzające sposób wydatkowania świadczenia (w jednym przypadku kserokopie faktur). Przyjęte do rozliczenia przez Ośrodek faktury nie były

opisane pod względem merytorycznym i rachunkowym oraz zatwierdzone jako zakwalifikowane wydatki ze środków przyznanych z rezerwy celowej budżetu państwa. Na większości ww. dokumentów nie stwierdzono również daty wpływu do jednostki kontrolowanej. W związku z powyższym nie można stwierdzić, czy zostały rozliczone w ustalonym terminie wskazanym w decyzji. Wyjątkiem jest faktura dołączona do sprawy GOPS.5104.2.2016.GL, która pomimo ustalonych 14 dni, wpłynęła po 30 dniach od odebrania decyzji przez stronę.

W ramach monitorowania sposobu wykorzystania przez osoby poszkodowane przyznanej pomocy w aktach spraw osób lub rodzin korzystających ze świadczeń w formie zasiłków celowych znajdowały się notatki służbowe sporządzone przez pracownika socjalnego, potwierdzające przeprowadzenie wizji lokalnej w celu potwierdzenia wykonania usług i zakupów.

Za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań ponosi Pani jako kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głowaczowie oraz Wójt Gminy Głowaczów.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Zatrudnić odpowiednią liczbę pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.). Osoby na stanowisku pracownika socjalnego zatrudniać wyłącznie zgodnie z wymaganym wykształceniem zawartym w przepisie art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
2. Zapewnić obsługę księgową w sposób zgodny z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.) lub podjąć działania w zakresie zapewnienia przez gminę wspólnej obsługi finansowej, o której jest mowa w art. 10a ustawy z dnia 8 grudnia 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm).
3. Zawiadamiając stronę o przedłużeniu postępowania na podstawie art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 poz. 23 z późn. zm.) wskazywać nowy termin załatwienia sprawy poprzez podawanie konkretnej daty.
4. Zawierać w wydawanych decyzjach administracyjnych szczegółowe informacje zgodnie z otrzymywanymi wytycznymi i zasadami.
5. Przestrzegać własnych ustaleń zawieranych w decyzjach administracyjnych oraz egzekwować ich przestrzeganie przez świadczeniobiorców.

6. Zapewnić dokonywanie kwalifikacji faktur przedkładanych przez klientów poprzez ich opisanie przez pracownika prowadzącego sprawę oraz zatwierdzanie zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości (Dz. U z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).

Uwagi:

Proszę rozważyć podjęcie działań zmierzających do upoważnienia przez Wójta innego pracownika zatrudnionego w Ośrodku do podpisywania decyzji administracyjnych zgodnie z art. 110 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń** Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejskowej w Radomiu, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Józef Grzegorz Małaśnicki
Wójt_Gminy Głowaczów
2. a/a